Max Paradox

PROBLEM? WYLUZUJ. OGARNIESZ TO!

Seria poradników z przymrużeniem oka ;)

Kochamy Się, Tylko Libido Nie Ma Wspólnego Kalendarza

Jak rozmawiać o różnicy potrzeb, bliskości, inicjowaniu i odmowie bez presji, obrażania się i traktowania pożądania jak kwartalnego KPI

Mamy problem. Ale spokojnie.
Da się go rozwiązać i jeszcze będzie z czego się pośmiać.

Kochamy Się, Tylko Libido Nie Ma Wspólnego Kalendarza

Jak rozmawiać o różnicy potrzeb, bliskości, inicjowaniu i odmowie bez presji, obrażania się i traktowania pożądania jak kwartalnego KPI

Max Paradox

PROBLEM? WYLUZUJ. OGARNIESZ TO!

ISBN: 978-83-8483-679-8

SPIS TREŚCI

INTRO 5

Rozdział 1 - Kochamy się, ale nasze libido pracuje na różne zmiany 11

Rozdział 2 - Jedno mówi „nie dzisiaj”, drugie słyszy „nie ciebie” 20

Rozdział 3 - Gdzie podziała się ochota? Śledztwo bez podejrzanych i nakazu rewizji 30

Rozdział 4 - Seks na punkty, obrażanie się i inne sposoby na skuteczne zabicie nastroju 39

Rozdział 5 - Przytulenie nie jest umową przedwstępną na seks 49

Rozdział 6 - Kto ma zacząć? Inicjowanie bez gry w zgadywanie 58

Rozdział 7 - Wstyd siedzi z nami w sypialni i udaje, że go nie ma 68

Rozdział 8 - Święty spokój nie jest afrodyzjakiem: o zgodzie, kompromisach i udawaniu ochoty 77

Rozdział 9 - Jak rozmawiać o seksie, żeby nikt nie potrzebował adwokata 87

Rozdział 10 - „Nie dzisiaj” i co dalej? Jak odmawiać, przyjmować odmowę i nie urządzać pogrzebu romantyzmu 96

Rozdział 11 - Bliskość à la carte, czyli dlaczego nie wszystko musi być zestawem obowiązkowym 107

Rozdział 12 - Romantyzm między praniem a poniedziałkiem, czyli jak znaleźć czas bez wpisywania seksu do grafiku 116

Rozdział 13 - Małe eksperymenty, wielkie odkrycia i zero obowiązkowych fajerwerków.....126

Rozdział 14 - Moje libido, twoje libido i drzwi, których nie trzeba wyważać.....135

Rozdział 15 - Kiedy ciało zmienia zasady gry, a miłość nie dostała instrukcji.....146

Rozdział 16 - Rozmawialiśmy już sto razy. Co zrobić, kiedy nic się nie zmienia? 156

Rozdział 17 - Kiedy zaufanie pęka, a seks nie jest klejem do naprawiania związku.....167

Rozdział 18 - Spokojnie, to tylko stary schemat próbuje wrócić do pracy.....176

Rozdział 19 - Wystarczająco dobrze, czyli jak przestać porównywać własną sypialnię z cudzą legendą 186

Rozdział 20 - Dwa kalendarze, jedna relacja i żadnej potrzeby zdawania egzaminu z miłości.....196

INTRO

Jest godzina 22:47. Dwoje ludzi leży w jednym łóżku, pod jedną kołdrą, formalnie w tym samym związku, ale ich libido najwyraźniej korzysta z dwóch różnych stref czasowych. Jedna osoba delikatnie przesuwa dłoń w stronę drugiej. Druga właśnie osiągnęła stan błogiego bezruchu, w którym nawet konieczność poprawienia poduszki wydaje się naruszeniem praw człowieka. Pada czułe „może się poprzytulamy?", na które odpowiedź brzmi „jestem strasznie zmęczona" albo „dzisiaj naprawdę nie mam siły". Niby zwyczajne zdanie. A jednak w niektórych związkach rozpoczyna ono emocjonalną konferencję kryzysową, chociaż żadne z uczestników nie planowało posiedzenia zarządu.

Osoba, która zainicjowała zbliżenie, słyszy czasem coś zupełnie innego niż zwykłe „nie dzisiaj". Słyszy: „już mnie nie pragniesz", „nie jestem atrakcyjna", „coś między nami umiera". Osoba odmawiająca również niekoniecznie pozostaje spokojna. Może usłyszeć w milczeniu partnera oskarżenie, poczuć obowiązek usprawiedliwienia się albo zacząć zastanawiać, czy jutro znowu będzie musiała przedstawiać raport dotyczący własnego poziomu pożądania. W efekcie dwie osoby, które jeszcze przed chwilą chciały po prostu spędzić razem wieczór, leżą odwrócone plecami. Jedna czuje odrzucenie, druga presję. A kołdra, jako jedyny neutralny uczestnik konfliktu, zostaje przeciągnięta na stronę silniejszego.

Najbardziej przewrotne jest to, że obie osoby mogą się szczerze kochać. Mogą lubić swoje towarzystwo, planować wspólną przyszłość, śmiać się z tych samych głupot i nadal

mieć zupełnie różne potrzeby seksualne. Miłość nie instaluje automatycznej synchronizacji libido. Nie istnieje też żaden przycisk „dopasuj harmonogramy", który sprawi, że dwoje ludzi jednocześnie zapragnie seksu, będzie mieć podobną ilość energii i identyczną definicję romantycznego wieczoru. Gdyby taki przycisk istniał, prawdopodobnie wymagałby aktualizacji oprogramowania dokładnie wtedy, gdy robiłoby się naprawdę interesująco.

Różnica potrzeb bywa jednak traktowana jak dowód, że ktoś w związku robi coś źle. Osoba częściej pragnąca seksu zaczyna zastanawiać się, czy nie wymaga zbyt wiele. Osoba mająca mniejszą ochotę pyta siebie, czy jest z nią coś nie tak. Oboje porównują swoją relację z obrazami cudzej intymności, zwykle starannie wyselekcjonowanymi i pozbawionymi takich szczegółów jak niewyspanie, obowiązki domowe, stres, ból czy zwyczajna potrzeba świętego spokoju. Nagle prywatna sypialnia staje się miejscem egzaminu, do którego nikt nie dostał zakresu materiału. Co gorsza, obie strony mogą być przekonane, że to właśnie druga osoba zna prawidłowe odpowiedzi.

Tymczasem libido nie jest prostym miernikiem miłości ani jakości związku. Na ochotę na seks mogą wpływać samopoczucie, kondycja fizyczna, leki, napięcie psychiczne, doświadczenia, atmosfera między partnerami i wiele innych okoliczności. U części osób pożądanie pojawia się spontanicznie, u innych częściej rozwija się dopiero w sprzyjających, dobrowolnych warunkach bliskości. Żaden z tych sposobów nie daje jednej osobie prawa do oczekiwania seksu ani drugiej obowiązku tłumaczenia każdego braku ochoty. Jednocześnie różnica potrzeb może naprawdę boleć. Nie trzeba udawać, że wszystko jest świetnie, skoro jedna osoba od miesięcy tęskni za fizyczną bliskością, a

druga obawia się nawet niewinnego pocałunku, bo podejrzewa, że zostanie odebrany jako początek negocjacji.

Właśnie w tym miejscu wiele par popełnia zrozumiały, lecz kosztowny błąd: zamiast rozmawiać o tym, co czują, zaczynają dyskutować o częstotliwości. Padają argumenty przypominające zestawienie wyników sprzedaży. „W zeszłym miesiącu tylko dwa razy". „A wcześniej było częściej". „Przecież w sobotę mieliśmy czas". „Zawsze ja zaczynam". „Nigdy nie masz ochoty". Słowa „zawsze" i „nigdy" mają niezwykłą zdolność zamieniania rozmowy w proces sądowy, w którym każdy pamięta inne dowody. Nagle ważniejsze od zrozumienia partnera staje się udowodnienie, kto ma rację. A pożądanie, obserwując całą sytuację, dyskretnie wychodzi z pokoju.

Ta książka nie będzie próbowała ustalić, ile razy w tygodniu „powinniście" uprawiać seks. Nie istnieje jedna liczba właściwa dla wszystkich par, a samo spełnienie statystycznego celu nie oznacza satysfakcji, bliskości czy wzajemnego szacunku. Nie będziemy również szukać winnego. Osoba mająca większą potrzebę seksu nie jest automatycznie egoistą, a osoba mająca mniejszą ochotę nie jest automatycznie chłodna, leniwa czy obojętna. Trudność pojawia się wtedy, kiedy różnica przestaje być czymś, o czym można bezpiecznie rozmawiać, i zamienia się w źródło nacisku, poczucia winy, milczenia albo wzajemnych pretensji.

Przyjrzymy się więc temu, co naprawdę dzieje się między pragnieniem a odmową. Dlaczego zwykłe „nie" potrafi zabrzmieć jak ocena całej relacji? Dlaczego inicjowanie zbliżenia po kolejnych odmowach staje się coraz trudniejsze? Dlaczego niektóre osoby unikają czułości, choć nadal jej potrzebują? I w jaki sposób rozmawiać o seksie bez

tworzenia atmosfery, w której jedna strona musi prosić, a druga nieustannie się bronić? Odpowiedzi wymagają czegoś więcej niż polecenia „musicie więcej rozmawiać". To rada mniej więcej tak precyzyjna jak wskazówka, żeby naprawić samochód przez poprawienie jego sprawności.

Zaczniemy od odzyskania znaczenia prostych słów. „Chciałbym być dziś blisko ciebie" może oznaczać potrzebę dotyku, seksu, czułości, zainteresowania albo potwierdzenia, że nadal jesteśmy dla siebie ważni. „Nie mam ochoty" może dotyczyć konkretnej chwili, określonej formy kontaktu lub szerszego problemu, którego jeszcze nie umiemy nazwać. Warto nauczyć się odróżniać te znaczenia, zamiast automatycznie dopisywać własne. Dobra rozmowa nie gwarantuje zgodności pragnień, ale pozwala przestać walczyć z wyobrażeniem tego, co druga osoba rzekomo myśli.

Jest przy tym granica, której nie będziemy rozmywać: zgoda na bliskość seksualną musi być dobrowolna. Odmowa nie jest zaproszeniem do targowania się, a czyjeś rozczarowanie nie tworzy długu do spłacenia. Można odczuwać smutek po odmowie i jednocześnie uszanować decyzję partnera. Można odmówić seksu i nadal troszczyć się o jego uczucia, bez składania obietnic, których nie chce się spełnić. To trudniejsza sztuka niż efektowne romantyczne gesty, ponieważ wymaga zauważenia dwóch rzeczywistości jednocześnie. Warto też pamiętać, że gdy różnicy potrzeb towarzyszą ból, nagłe zmiany pożądania, silne cierpienie lub utrwalony konflikt, pomoc lekarza, seksuologa czy terapeuty par może być bardziej odpowiednia niż kolejna domowa narada.

Nie oczekuj od siebie natychmiastowej przemiany w mistrza komunikacji intymnej. Jeśli dotąd temat seksu

kończył się kłótnią albo niezręczną ciszą, pierwsza spokojna rozmowa może być nieporadna. Ktoś użyje niewłaściwych słów, ktoś inny poczuje ukłucie żalu. Pomocne będzie rozpoczęcie rozmowy poza sypialnią, w chwili bez presji na zbliżenie, od zdania: „Chciałbym lepiej zrozumieć, jak każde z nas przeżywa bliskość". Następnie trzeba rzeczywiście posłuchać odpowiedzi, nawet jeśli nie pasuje do przygotowanej wcześniej teorii. To nie rozwiąże wszystkiego jednego wieczoru, ale może zmienić sposób, w jaki zaczynacie rozmawiać.

Być może odkryjecie, że waszym największym problemem nie jest różnica libido, lecz znaczenia, jakie jej przypisujecie. Być może za częstym inicjowaniem stoi potrzeba poczucia się kochanym, a za wycofaniem nie brak uczuć, tylko przeciążenie lub lęk przed oczekiwaniami. Możliwe również, że wasze potrzeby pozostaną różne i będziecie musieli uczciwie zdecydować, z czym potraficie żyć, bez wzajemnego przymusu i rezygnowania z własnej godności. Ta książka nie obiecuje idealnej synchronizacji. Ma pomóc wam rozumieć siebie nawzajem, wyrażać pragnienia, przyjmować odmowę i szukać bliskości, która nie przypomina obowiązkowego zadania.

Bo w udanym związku nie trzeba mieć identycznego libido, żeby traktować swoje potrzeby poważnie. Trzeba natomiast umieć rozmawiać o różnicach bez zamieniania partnera w przeciwnika. Miłość może przetrwać wiele niezgodnych kalendarzy, pod warunkiem że nikt nie próbuje zarządzać cudzym pożądaniem jak projektem z opóźnionym terminem realizacji. A jeśli kiedyś oboje poczujecie ochotę dokładnie w tej samej chwili, nie musicie od razu otwierać szampana i zgłaszać tego do działu analiz. Wystarczy

cieszyć się chwilą. Bez KPI, bez punktacji i bez obowiązku sporządzania protokołu.

Rozdział 1 - Kochamy się, ale nasze libido pracuje na różne zmiany

Sobota, godzina 10:36. Jedna osoba właśnie pomyślała, że poranek bez pośpiechu, obowiązków i służbowych telefonów stwarza idealne warunki do romantycznego zbliżenia. Druga stoi przed otwartą lodówką, zastanawiając się, dlaczego zostały w niej trzy sosy, pół cytryny i coś, co prawdopodobnie kiedyś było ogórkiem. Pierwsza podchodzi od tyłu, obejmuje partnera i całuje go w szyję. Druga odpowiada: „Musimy dzisiaj zrobić zakupy". Romantyczne napięcie nie tyle opada, ile zostaje natychmiast skierowane do działu logistyki. Nikt nie chciał nikogo zranić. Jedno myślało o seksie, drugie o obiedzie. Oboje mieli swoje racje, ale najwyraźniej nie otrzymali tego samego programu sobotniego poranka.

Tak właśnie często wygląda różnica libido w praktyce. Nie jest wielkim dramatem rozgrywającym się przy świecach i dźwiękach melancholijnej muzyki. To raczej setki drobnych sytuacji, w których pragnienie jednej osoby spotyka się z nieobecnością pragnienia drugiej. Raz kończy się śmiechem, innym razem wzruszeniem ramion, a czasami pozostawia niewidoczny ślad. Problem zaczyna narastać, kiedy takie sytuacje przestają być zwykłymi różnicami i zaczynają pełnić funkcję dowodów w sprawie dotyczącej miłości, atrakcyjności albo zaangażowania. „Gdyby naprawdę mnie kochał, miałby ochotę". „Gdyby jej na mnie zależało, sama by inicjowała". To zdania, które brzmią przekonująco, dopóki nie zauważymy, że ludzkie pożądanie nie działa jak elektroniczny identyfikator uczuć.

Dwa różne tempa, jeden związek

Pierwszą rzeczą, którą warto zrozumieć, jest to, że różnica potrzeb seksualnych sama w sobie nie oznacza zaburzenia ani niepowodzenia relacji. Ludzie różnią się temperamentem, sposobem odpoczywania, potrzebą kontaktu fizycznego i tym, jak często odczuwają spontaniczne zainteresowanie seksem. Różnice występują również u osób, które są ze sobą bardzo szczęśliwe. Partnerzy mogą zgadzać się w sprawach najważniejszych, podobnie postrzegać przyszłość i doskonale funkcjonować jako zespół, a mimo to regularnie rozmijać się w sypialni. To nie jest automatyczna sprzeczność. To przypomnienie, że związek tworzą dwie odrębne osoby, a nie jeden organizm wyposażony w dwa dowody osobiste.

Kłopot polega na tym, że większość ludzi nie rozpoczyna relacji od szczegółowej rozmowy o własnym pożądaniu. Na początku wiele spraw wydaje się oczywistych. Partnerzy są sobą zaciekawieni, częściej znajdują czas na spotkania, a spontaniczność nie musi konkurować z wieloma wspólnymi obowiązkami. Jeśli pojawia się silne zainteresowanie seksualne, łatwo uznać je za stałą cechę związku. Nikt nie organizuje spotkania pod tytułem „Prognoza zgodności libido na najbliższe siedem lat". A szkoda, bo przynajmniej można byłoby przygotować kawę i od razu zaznaczyć, że prognoza obarczona jest dużą niepewnością. Z czasem warunki się zmieniają, a oczekiwania wypracowane na początku potrafią pozostać niezmienione.

Wyobraź sobie parę, która przez pierwsze miesiące widywała się głównie w weekendy. Spotkania były wyczekiwane, obowiązki załatwiano osobno, a każda wspólna noc miała w sobie odrobinę wyjątkowości. Po zamieszkaniu razem seks przestał konkurować z tęsknotą, a zaczął z praniem, pracą, rachunkami i zwykłym

zmęczeniem. Jedno z partnerów nadal częściej doświadcza spontanicznego pożądania. Drugie potrzebuje spokoju, odpoczynku i poczucia, że przez najbliższą godzinę nikt nie będzie niczego od niego chciał. Nie oznacza to, że miłość zmalała proporcjonalnie do liczby zbliżeń. Zmieniły się okoliczności, a być może ujawniła różnica, którą wcześniej skutecznie przykrywały nowość i ekscytacja.

Do tego dochodzi niezwykle ważne rozróżnienie między pożądaniem a gotowością do seksu. Można uważać partnera za atrakcyjnego, lubić bliskość fizyczną, a jednocześnie w danej chwili nie chcieć aktywności seksualnej. Można również odczuwać ochotę na seks, ale nie mieć energii, przestrzeni psychicznej albo odpowiednich warunków, by za nią podążyć. Dla niektórych osób pragnienie pojawia się nagle, zanim nastąpi jakikolwiek kontakt. Inne zauważają je dopiero podczas przyjemnej, swobodnej bliskości, kiedy czują się bezpiecznie i wiedzą, że mogą w każdej chwili zdecydować, czy chcą czegoś więcej. Taka reakcja nie jest zobowiązaniem do kontynuowania kontaktu. Żaden sposób pojawiania się pożądania nie jest jedynym prawidłowym modelem.

Warto przyjrzeć się także temu, co każde z partnerów nazywa seksem i czego właściwie szuka. Jedna osoba może traktować aktywność seksualną jako ważny sposób budowania więzi, druga potrzebować silnej więzi, aby pojawiło się zainteresowanie seksem. Kiedy pierwsza mówi „brakuje mi bliskości", może mieć na myśli namiętność, dotyk i poczucie bycia pożądanym. Kiedy druga odpowiada „przecież jesteśmy blisko", może szczerze myśleć o wspólnych rozmowach, przytulaniu i codziennej trosce. Oboje korzystają z tego samego słowa, ale każde otwiera

pod nim inny folder. Później dziwią się, że nie mogą znaleźć wspólnego dokumentu.

Problem zaczyna się od znaczenia, nie od liczby

Załóżmy, że jedna osoba chciałaby uprawiać seks kilka razy w tygodniu, a druga znacznie rzadziej. Matematycznie mamy rozbieżność. Emocjonalnie jednak sytuacja może przebiegać na wiele sposobów. Jeśli partnerzy potrafią swobodnie mówić o swoich potrzebach, czułość nie wiąże się z presją, a odmowa nie wywołuje odwetu, różnica może być trudnością, z którą uczą się żyć. Jeśli natomiast każdy pocałunek budzi obawę przed oczekiwaniami, a każde „nie" uruchamia kilkudniowe milczenie, nawet niewielka rozbieżność staje się bolesna. Sama częstotliwość niewiele mówi o atmosferze w związku. Dwie pary mogą mieć podobną liczbę zbliżeń i zupełnie inny poziom satysfakcji.

Nie oznacza to, że częstotliwość jest nieważna. Dla niektórych osób seksualność stanowi szczególnie istotną część relacji, a długotrwały brak kontaktu seksualnego może prowadzić do smutku, frustracji i poczucia straty. Udawanie, że taka potrzeba nie istnieje, nie będzie rozwiązaniem. Równie nieskuteczne okaże się przekonywanie osoby o mniejszej ochocie, że powinna zmienić swoje pragnienia, żeby przywrócić właściwe proporcje. Uczucia i potrzeby obu stron zasługują na poważne potraktowanie, lecz żadna potrzeba nie tworzy prawa do cudzego ciała. Można szukać porozumienia w sprawie relacji, sposobów okazywania bliskości i wspólnej przyszłości. Nie można uczciwie negocjować cudzej zgody w taki sposób, jak negocjuje się rabat przy zakupie lodówki.

Spójrzmy na przykład Marty i Pawła. Marta lubi seks, ale rzadko myśli o nim w ciągu intensywnego tygodnia. Paweł częściej odczuwa spontaniczne pożądanie i zwykle to on

rozpoczyna zbliżenia. Po kilku miesiącach zaczyna mówić, że Marta nigdy go nie pragnie. Ona odpowiada, że przecież zdarza im się uprawiać seks i zazwyczaj jest on dla niej przyjemny. Paweł uznaje tę odpowiedź za wymijającą, ponieważ dla niego istotne jest nie tylko samo zbliżenie, lecz również doświadczenie, że ktoś pragnie go z własnej inicjatywy. Marta z kolei słyszy w jego słowach sugestię, że powinna częściej odczuwać coś, czego nie da się wywołać na żądanie. Ich rozmowa zmierza donikąd, ponieważ każde broni się przed innym oskarżeniem.

Dopiero kiedy potrafią oddzielić pragnienia od interpretacji, pojawia się szansa na zrozumienie. Paweł może powiedzieć: „Brakuje mi poczucia, że również ty czasem mnie pożądasz. Kiedy tylko ja inicjuję, zaczynam wątpić w swoją atrakcyjność". Marta może odpowiedzieć: „Jesteś dla mnie atrakcyjny, ale rzadko pojawia mi się ochota zupełnie spontanicznie. Kiedy słyszę, że powinnam częściej inicjować, zaczynam się bać, że cię rozczaruję". Żadne z tych zdań nie rozwiązuje automatycznie różnicy potrzeb. Oba jednak dostarczają informacji, których wcześniej brakowało. Zamiast oceniać drugą osobę, partnerzy zaczynają opisywać własne doświadczenie. To zasadnicza zmiana, ponieważ trudno szukać porozumienia, kiedy każda wypowiedź brzmi jak akt oskarżenia.

W podobnych sytuacjach przydaje się jeszcze jedno pytanie: czy rozmawiamy o tym, jak często chcemy seksu, czy o tym, jak chcemy czuć się w związku? Odpowiedź może wskazać kilka odrębnych potrzeb. Ktoś tęskni za erotycznym zainteresowaniem, ktoś za przyjemnością, ktoś za spokojnym przytulaniem bez oczekiwania dalszego ciągu. Inna osoba potrzebuje większej prywatności, odpoczynku albo poczucia bezpieczeństwa po wcześniejszych

konfliktach. Nie wszystkie te potrzeby da się zaspokoić jednym rodzajem kontaktu i nie wszystkie da się pogodzić natychmiast. Ich rozpoznanie pomaga jednak uniknąć sytuacji, w której seks staje się jedynym dostępnym językiem wyrażania bliskości, a następnie jedynym przedmiotem wszystkich sporów.

Zanim zaczniesz naprawiać, sprawdź, co się naprawdę różni

Dobrym początkiem jest spokojne przyjrzenie się własnym doświadczeniom, bez prowadzenia statystyki partnera. Przez kilka dni możesz zauważać, kiedy pojawia się ochota na bliskość, co jej sprzyja i co ją osłabia. Nie chodzi o tworzenie tabeli zawierającej datę, godzinę, rezultat i ocenę wykonania. Wasza sypialnia nie musi otrzymywać cotygodniowego raportu efektywności, nawet jeśli jedno z was naprawdę świetnie zna Excela. Chodzi o rozpoznawanie okoliczności. Czy masz więcej przestrzeni na seksualność po odpoczynku? Czy stres odbiera ci ochotę? Czy czasem pragniesz dotyku, ale nie seksu? Czy łatwiej ci zainteresować się bliskością, gdy wcześniej nie pojawiła się presja? Odpowiedzi są informacją o tobie, nie materiałem dowodowym przeciwko partnerowi.

W takiej obserwacji szczególnie ważna jest uczciwość wobec własnych oczekiwań. Jeśli częściej inicjujesz, sprawdź, co najbardziej boli cię po odmowie. Czy chodzi o brak przyjemności seksualnej, rozczarowanie, poczucie osamotnienia, a może obawę, że przestajesz być atrakcyjny? Jeśli częściej odmawiasz, zastanów się, co pojawia się tuż przed odpowiedzią. Brak ochoty, zmęczenie, napięcie, niechęć do konkretnej formy kontaktu czy obawa przed reakcją drugiej osoby? Te doświadczenia mogą współwystępować, a niektóre bywają trudne do

rozróżnienia. Nie musisz od razu posiadać perfekcyjnej odpowiedzi. Wystarczy zacząć zauważać, że pozornie identyczne sytuacje nie zawsze mają identyczne przyczyny.

Ważne jest również odróżnianie trwałego wzorca od zmiany. Jeśli od początku relacji macie odmienne poziomy zainteresowania seksem, może to być jedna z waszych względnie stałych różnic. Jeśli natomiast ochota wyraźnie zmieniła się niedawno, warto przyjrzeć się kontekstowi. Przewlekły stres, pogorszenie snu, problemy zdrowotne, niektóre leki, dolegliwości bólowe czy trudne doświadczenia mogą mieć znaczenie. Nie należy jednak samodzielnie diagnozować partnera na podstawie tego, że nie zachowuje się zgodnie z naszymi oczekiwaniami. Nagła lub niepokojąca zmiana, zwłaszcza połączona z cierpieniem, bólem albo innymi objawami, jest uzasadnionym powodem konsultacji z odpowiednim specjalistą. Medycyna może pomóc zbadać problem zdrowotny. Nie powinna służyć do wydawania zaświadczeń, że ktoś ma obowiązek częściej uprawiać seks.

Czasami odkryjecie, że różnicie się nie tyle intensywnością pożądania, ile warunkami, w jakich może się ono pojawić. Jeden partner uwielbia spontaniczność, drugi potrzebuje wiedzieć, że wieczorem będzie miał czas na odpoczynek i prywatność. Jeden lubi wyraźne sygnały erotycznego zainteresowania, drugi woli delikatne zbliżanie się bez ustalonego celu. W takiej sytuacji można rozmawiać o stworzeniu sprzyjających okoliczności, ale trzeba uważać, żeby nie zamienić ich w obowiązkowy harmonogram. Umówienie wspólnego czasu ma sens, gdy obie osoby chcą go spędzić razem. Zaplanowanie seksu jako zadania, które trzeba wykonać niezależnie od aktualnej zgody, nie jest romantyczną organizacją. Jest po prostu presją z przypomnieniem w kalendarzu.

Bywa też, że różnica potrzeb pozostaje znacząca mimo dobrej komunikacji i wzajemnej troski. Warto powiedzieć o tym wyraźnie, ponieważ poradniki często sprawiają wrażenie, jakby każde niedopasowanie można było naprawić odpowiednio dobranym zdaniem. Nie każda para odkryje rozwiązanie satysfakcjonujące obie strony w takim samym stopniu. Niektóre osoby będą musiały rozmawiać o swoich granicach, oczekiwaniach wobec związku i o tym, jakie kompromisy rzeczywiście są dla nich dobrowolne. Kompromis dotyczący organizacji wspólnego życia nie może oznaczać przymusu seksualnego. Jednocześnie uznanie cudzych granic nie wymaga zaprzeczania własnemu smutkowi czy potrzebom. Można szanować odmowę i nadal poważnie zastanawiać się nad przyszłością relacji.

Dlatego na początek proponuję zrezygnować z pytania „które z nas ma właściwe libido?". Jest ono równie użyteczne jak ustalanie, który partner ma prawidłowy gust muzyczny. Możecie oczywiście przeprowadzić trzygodzinną debatę, sporządzić prezentację i poprosić znajomych o głosowanie, ale rezultat nie sprawi, że druga osoba nagle pokocha waszą ulubioną playlistę. Znacznie więcej wnosi pytanie: „Jak każde z nas doświadcza pożądania i co sprawia, że nasze potrzeby tak często się rozmijają?". Ono nie zakłada winy i nie wymaga natychmiastowej zmiany. Pozwala zacząć od ciekawości, która jest znacznie lepszym towarzyszem intymności niż kontrola jakości.

Jeżeli po przeczytaniu tego rozdziału potrafisz wskazać choć jedną różnicę między tym, jak ty i partner przeżywacie seksualność, bez automatycznego uznawania jej za wadę którejś osoby, to już istotna zmiana perspektywy. Nadal możecie chcieć seksu w różnych momentach, inaczej reagować na inicjatywę i mieć odmienne oczekiwania.

Różnica sama nie musi jednak oznaczać zagrożenia. Dopiero sposób, w jaki ją interpretujecie i jak na nią odpowiadacie, zaczyna kształtować codzienną atmosferę związku. A zanim uznacie, że potrzebujecie nowego kalendarza libido, dobrze sprawdzić, czy przypadkiem nie próbujecie zsynchronizować dwóch zupełnie różnych definicji bliskości.

Rozdział 2 - Jedno mówi „nie dzisiaj”, drugie słyszy „nie ciebie”

Iga i Leon siedzą na kanapie, oglądając film, którego fabuła przestała mieć znaczenie mniej więcej dwadzieścia minut wcześniej. Leon przesuwa się bliżej i zaczyna delikatnie głaskać Igę po ramieniu. Ona natychmiast sztywnieje. „Tylko nie zaczynaj” - mówi, zanim jego dłoń zdąży wykonać drugi ruch. Leon cofa rękę i odpowiada: „Przecież nic nie robię”. Iga wzdycha, bo doskonale wie, do czego jego zdaniem mogłoby to prowadzić. On milknie, bo czuje się potraktowany jak intruz we własnym związku. Ona również milknie, bo chciała po prostu obejrzeć film bez konieczności wyjaśniania, czego nie chce. Aktorzy na ekranie właśnie przeżywają wzruszające pojednanie, ale ich widownia zajęta jest cichą produkcją dramatu psychologicznego.

W tej scenie nie doszło nawet do wyraźnego zaproszenia do seksu. Wystarczył dotyk, wcześniejsze doświadczenia i kilka automatycznych interpretacji. Leon uznał reakcję Igi za odrzucenie jego osoby. Iga odczytała dotyk jako początek oczekiwania, którego nie chciała spełniać. Każde odpowiedziało na coś, co częściowo wydarzyło się w jego wyobraźni. Nie oznacza to, że ich emocje były fałszywe. Strach przed presją i ból odrzucenia mogą być zupełnie prawdziwe. Problem polega na tym, że emocje nie zawsze dostarczają dokładnych informacji o intencjach drugiego człowieka. Czasem opisują przede wszystkim to, czego nauczyliśmy się spodziewać.

Kiedy dotyk zaczyna nosić podejrzaną legitymację

W relacji, w której potrzeby seksualne często się rozmijają, zwykłe gesty potrafią z czasem nabrać dodatkowego znaczenia. Pocałunek przestaje być wyłącznie pocałunkiem, przytulenie wydaje się zapowiedzią kolejnego kroku, a masaż ramion zostaje przyjęty z ostrożnością zwykle zarezerwowaną dla wiadomości informującej o nieoczekiwanej wygranej na loterii. „Na pewno niczego ode mnie nie chcesz?" - pyta jedna osoba. „Naprawdę chciałem tylko cię przytulić" - odpowiada druga, choć czasami sama jeszcze nie wie, czy w trakcie przytulania pojawi się ochota na więcej. Ta niepewność może być naturalna. Trudność zaczyna się wtedy, gdy wszelki kontakt fizyczny zostaje obciążony podejrzeniem ukrytych oczekiwań.

Osoba częściej inicjująca bliskość może wówczas zacząć ograniczać dotyk, żeby uniknąć kolejnego bolesnego doświadczenia. Wydaje się to rozsądną formą samoobrony: skoro inicjatywa często kończy się odmową, lepiej nie ryzykować. Jednak partner może odebrać takie wycofanie jako utratę czułości albo emocjonalny chłód. Z kolei osoba, która częściej odmawia, bywa coraz bardziej czujna wobec każdego sygnału zainteresowania seksualnego. Nawet neutralny gest może wywołać napięcie, jeśli wcześniej wielokrotnie prowadził do trudnej rozmowy. Powstaje mechanizm, w którym jedno ogranicza bliskość ze strachu przed odrzuceniem, a drugie unika jej ze strachu przed oczekiwaniami. Oboje próbują chronić relację przed konfliktem, lecz stopniowo pozbawiają ją swobody.

Nie wszystkie pary wpadają w taki schemat, ale jeśli go rozpoznajesz, warto zauważyć istotną rzecz: obronne zachowanie jednej osoby może wyglądać dla drugiej jak atak. Leon, cofając rękę i milknąc, może próbować opanować smutek. Iga widzi jednak obrażonego partnera i